

Primárním cílem prezentované monografie byl pokus o integraci vědecky relevantních teoretických informací, jichž bylo v posledních třiceti letech ve vyspělých západních zemích v oblasti prosociálního chování a empatie dosaženo, a z ní vyplývající zpráva o empirickém výzkumu těchto fenoménů u vysokoškolských a středoškolských studentek pomáhajících oborů, který byl realizován v domácích podmínkách.

Sekundárním cílem monografie byla snaha autora zprostředkovat odborné veřejnosti aktuální poznatky o prosociálním chování a empatii, kterých je v české psychologické literatuře ve srovnání s bibliografií zahraniční provenience zatím jen poskrovnu, a tím alespoň zčásti podnítit širší teoretický a výzkumný zájem o tuto společensky významnou tematiku.

V souvislosti s výše uvedenými cíli je zapotřebí upozornit, že tematika prosociálního chování a empatie je v současné psychologii, na rozdíl od mnoha jiných tradičně studovaných témat, bohužel stále ještě terminologicky, teoreticky i metodologicky silně rozrůzněna, takže její teoretické aspekty i dosažené výzkumné výsledky, které se k ní vztahují, jsou poměrně nejednotné a místy rozporné. Některé informace, týkající se prosociálního chování a empatie, tak připomínají spíše než konzistentní systém jakousi pestrou a fragmentární mozaiku hypotéz, faktů, modelů či přístupů. Tento současný stav poznání se určitým způsobem promítl i do způsobu zpracování této monografie.

Vznik monografie byl podpořen projektem specifického vysokoškolského výzkumu Ostravské univerzity v Ostravě s názvem „Osobnostní aspekty prosociálního chování u adolescentů“, který probíhal v roce 2010. Tento projekt současně navázal na některé dosud nepublikované výsledky, jichž bylo dosaženo na Filozofické fakultě Ostravské univerzity v letech 2006 – 2008 v rámci výzkumného projektu GA ČR č. 406/06/0861 s názvem „Prosociální chování se zřetelem k altruismu, afiliaci a empatii“.

Teoretické pasáže monografie se vztahují k psychologické problematice prosociálního chování a empatie. Jsou v nich uvedena základní teoretická východiska pro realizaci následného výzkumu, která jsou integrována do konceptuálního systému, jenž zahrnuje relevantní poznatky týkající se prosociálního chování a empatie, ale i další výzkumná východiska, k nimž patří zejména tematika genderu a pětifaktorového modelu osobnosti.

První kapitola je věnována psychologické problematice prosociálního chování. Zahajuje ji přehled vybraných a chronologicky řazených úvah o prosociálním chování, tak, jak se objevovaly v náboženství, v dějinách filozofie i v rámci prvních psychologických poznatků. V této kapitole je objasněno základní pojetí prosociálního chování v současné psychologii a vymezena odlišnost tohoto konceptu od pojmů pomáhání a altruistického chování. Součástí této kapitoly je přehled a explikace nejvýznamnějších současných teorií, koncepcí a modelů prosociálního chování. Kapitola reflektuje fylogenetické, ontogenetické a osobnostní aspekty prosociálního chování a je ukončena psychologickou charakteristikou specifického druhu prosociálního chování, které reprezentuje dobrovolnictví.

Druhá kapitola se podrobně zabývá problematikou empatie. Po popisu historického vývoje pojmu empatie jsou následně prezentovány její nejvýznamnější emocionální, kognitivní, emocionálně kognitivní, multifázové a multidimenzionální koncepce. V kapitole je akcentován organizační model empatie M. H. Davise a jeho dispoziční pojetí empatie. Tato kapitola informuje o nejdůležitějších fylogenetických a ontogenetických aspektech empatie, se zvláštním zřetelem k vývojové teorii empatie M. L. Hoffmana. Popisuje také nejvýznamnější emocionální, kognitivní a sociální důsledky empatie. V závěru kapitoly je uveden popis nejčastějších způsobů měření empatie a diskutovány možnosti jejího tréninku a rozvoje.

Ve třetí kapitole je podán popis výzkumného projektu A, který se zabývá osobnostními dimenzemi, prosociálními tendencemi a empatickými dispozicemi u podsouboru vysoko-

školských studentek pomáhajících oborů v komparaci s podsouborem vysokoškolských studentek ekonomických oborů. Tato kapitola obsahuje také popis projektu B, v němž byly osobnostní dimenze, prosociální tendence a empatické dispozice zkoumány u podsouboru středoškolských studentek pomáhajících oborů, který byl srovnáván s podsouborem středoškolských studentek ekonomických oborů. V této kapitole jsou v rámci obou projektů formulovány výzkumné cíle, prezentovány použité výzkumné metody a charakterizovány výzkumné soubory. Kapitola zahrnuje také popis statistické analýzy výsledků obou projektů, jejich diskusi a interpretaci. V závěru kapitoly je uvedena rekapitulace nejvýznamnějších výzkumných závěrů, které vyplývají z obou realizovaných projektů. V obou projektech bylo shodně zjištěno, že vysokoškolské i středoškolské studentky pomáhajících oborů je možné ve velké míře přiřadit k osobnostem s prosociálním sebepojetím.

Monografie je doplněna standardními formálními náležitostmi, které tvoří soupis použitých bibliografických pramenů, příloha s vybranými výsledky statistické analýzy dat, věcný a jmenný rejstřík a souhrn v českém a anglickém jazyce.

Předložená publikace představuje jeden z prvních domácích pokusů o teoretickou integraci a empirický výzkum problematiky prosociálního chování a empatie, který využívá dispozičního přístupu k těmto fenoménům. Svou povahou tvoří monografie heuristicky otevřený informační systém, který vyžaduje další teoretické doplnění a zpřesnění, stejně jako další obohacení o nové výzkumné výsledky. Přesto je možné již nyní řadu teoretických poznatků a výzkumných zjištění aplikovat do praxe, a to především do oblasti vzdělávacích vysokoškolských a středoškolských programů pomáhajících oborů s cílem zlepšit jejich obsahovou kvalitu. Výsledky obsažené v této monografii mohou také posloužit k propagaci významu dosud společensky relativně málo doceněných, avšak mimořádně důležitých dobrovolnických činností, které patří k nejušlechtlejším lidským aktivitám.

SUMMARY

The primary purposes of the monograph were to attempt an integration of scientifically relevant theoretical information acquired in the field of prosocial behaviour and empathy in developed countries during the last thirty years and to offer an inferential report on empirical research of these phenomena on high school and university female students (further mentioned just as students) in the helping professions, which was undertaken in domestic conditions.

The secondary goal was to provide the professional community with current observations on prosocial behaviour and empathy, whose occurrence in Czech psychological literature has been so far rather modest compared to foreign bibliography, and thereby at least partially stimulate a broader theoretical and empirical concern over this socially significant subject.

In connection with above-mentioned goals it is necessary to point out that the field of prosocial behaviour and empathy – in contrast to various other traditionally studied subjects within contemporary psychology – is regrettably still strongly terminologically, theoretically and methodologically diversified. As a result, both its theoretical aspects and related empirical outcomes are rather disunited and, at times, discordant. Some information concerning prosocial behavior and empathy therefore remind of a varied and fragmentary mosaic of hypotheses, facts, models and approaches, rather than of a consistent unit. This state of knowledge was in a way also reflected in a manner this monograph was elaborated in.

The preparation of the monograph was supported by a university research project conducted by the University of Ostrava in 2010 under the name, “Personality Aspects of Prosocial Behaviour in Adolescents”. This project continued in some of the still unpublished outcomes achieved within the GA ČR research project no. 406/06/0861 entitled, “Prosocial Behaviour and its Bounds to Altruism, Affiliation and Empathy” of Faculty of Arts, University of Ostrava, between years 2006-2008.

Theoretical passages of the monograph refer to the psychological content of prosocial behaviour and empathy. They present fundamental theoretical bases for a realization of the subsequent research. These bases are integrated into a conceptual system involving relevant findings concerning prosocial behaviour and empathy, in addition to another research base including the issues of gender and five factor model of personality.

The first chapter is devoted to the psychological content of prosocial behaviour. It opens with a summary of selected reflections on prosocial behaviour, arranged chronologically as they occurred in religion, history of philosophy and within the frame of the first psychological findings. The chapter explains the basic concept of prosocial behaviour in contemporary psychology and draws the line between this concept and the constructs of helping and altruistic behaviour. This chapter features summarization and explication of the most significant contemporary theories, conceptions and models of prosocial behaviour. The chapter reflects phylogenetic, ontogenetic and personality aspects of prosocial behaviour and concludes with psychological characteristics of a particular kind of prosocial behaviour – volunteering.

The second chapter deals closely with the issue of empathy. A description of the historic evolution of the term is followed by an introduction to its most significant emotional, cognitive, emotionally cognitive, multiphasic and multidimensional conceptions. This chapter accents the organizational model of empathy by M. H. Davis along with his dispositional approach to empathy. Further, it acquaints the most important phylogenetic and ontogenetic aspects of empathy with particular reference to the developmental theory of empathy by M. L. Hoffman. In addition, it describes the most significant emotional,

cognitive and social effects of empathy. The chapter closes with descriptions of the most frequent methods of empathy measurement and a discussion on the possibilities of its training and development.

The third chapter delivers a description of research project A contrasting personality dimensions, prosocial tendencies and empathic dispositions between a subsample of university students in the helping professions and a subsample in the economic professions. This chapter also includes a description of research project B in which personality dimensions, prosocial tendencies and empathic dispositions were examined within a subsample of high school students in the helping professions in contrast to ones in the economic professions. Both projects define research goals, present applied research methods and distinguish the research samples. The chapter further offers a description of a statistic analysis applied on outcomes of both of the projects, their discussion and interpretation. Lastly, a recapitulation of the most significant research conclusions resulting from both projects is pointed out. It was congruently found that both university and high school students in the helping professions could be classified as individuals with a prosocial self-concept.

The monograph is complemented with standard formal proprieties such as a list of resources, an enclosure with selected statistic data analysis outcomes, subject and name indexes and a summary in Czech and English.

This publication represents one of the first domestic attempts at a theoretical integration and an empirical research concerning the issue of prosocial behaviour and empathy using a dispositional approach to these phenomena. It creates a heuristically open information system which requires further theoretical complementation and specification, as well as further enrichment with new research outcomes. Nevertheless, a number of theoretical observations and research findings can be applied in practise even now, especially in the field of educational university and high school programs in the helping professions, with the aim to improve their content quality. The conclusions suggested in this monograph may also be instrumental in promoting the importance of thus far socially undervalued yet important volunteering activities, which belong to the most noble human activities.

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obr. č. 01 Vztah mezi pojmy pomáhající chování, prosociální chování a altruismus.....	14
Obr. č. 02 Tridimenzionální taxonomie pomáhání – P. L. Pearce, P. R. Amato.....	15
Obr. č. 03 Zjednodušený model vzrušení: náklady a odměny.....	28
Obr. č. 04 Grafické znázornění empaticko-altruistické hypotézy	29
Obr. č. 05 Decizní model intervence přihlížejících – B. Latané a J. M. Darley.....	34
Obr. č. 06 Model prosociální osobnosti.....	39
Obr. č. 07 Model vyhledávání pomoci.....	41
Obr. č. 08 Model ohrožení sebeúcty při reakci na pomoc A. Nadlerové a J. D. Fisherové.....	43
Obr. č. 09 Organizační model empatie M. H. Davise.....	92
Obr. č. 10 Zprostředkující model M. H. Davise.....	112
Obr. č. 11 Dispoziční model prosociálního chování v nonemergentních situacích u podsouboru VŠ studentek POM oborů.....	171
Obr. č. 12 Dispoziční model prosociálního chování v nonemergentních situacích u podsouboru SŠ studentek POM oborů.....	172

Seznam tabulek

Tab. č. 01 Rozlišení egoistické a altruistické motivace.....	23
Tab. č. 02 Analýza nákladů spojených s poskytnutím a neposkytnutím pomoci.....	27
Tab. č. 03 Vliv empatických emocí a obtížnosti úniku na prosociální chování.....	31
Tab. č. 04 Analýza nákladů a odměn spojených s vyhledáním pomoci.....	41
Tab. č. 05 Model empatie M. L. Hoffmana.....	101
Tab. č. 06 Složení výzkumného souboru A z hlediska příslušnosti VŠ studentek k fakultám.....	134
Tab. č. 07 Složení výzkumného souboru A z hlediska zaměření oborů VŠ studentek.....	134
Tab. č. 08 Složení výzkumného souboru A z hlediska studijních ročníků VŠ studentek.....	134
Tab. č. 09 Rozložení úrovně spokojenosti VŠ studentek s výběrem studovaného oboru.....	135
Tab. č. 10 Složení výzkumného souboru A z hlediska oborového zaměření a dobrovolnické zkušenosti VŠ studentek.....	135
Tab. č. 11 Složení výzkumného souboru A z hlediska oborového zaměření a dárcovství krve VŠ studentek.....	136
Tab. č. 12 Přehled zkoumaných závisle proměnných.....	137
Tab. č. 13 Statistická komparace závisle proměnných u podsouboru VŠ studentek POM oborů a podsouboru VŠ studentek EK oborů.....	201
Tab. č. 14 Statistická komparace položek SRA u podsouboru VŠ studentek POM oborů a podsouboru VŠ studentek EK oborů.....	202
Tab. č. 15 Statistická komparace závisle proměnných u podsouboru VŠ studentek POM oborů bez dobrovolnické zkušenosti a podsouboru VŠ studentek POM oborů s dobrovolnickou zkušeností.....	203
Tab. č. 16 Statistická komparace závisle proměnných u podsouboru VŠ studentek EK oborů bez dobrovolnické zkušenosti a podsouboru VŠ studentek	

EK oborů s dobrovolnickou zkušeností.....	204
Tab. č. 17 Výsledky podsouboru VŠ studentek POM oborů dosažené v metodě NEO z hlediska percentilových norem.....	140
Tab. č. 18 Komparace výsledků VŠ studentek POM oborů dosažených v metodě PTM.....	141
Tab. č. 19 Komparace výsledků VŠ studentek POM oborů dosažených v metodě IRI.....	141
Tab. č. 20 Korelační analýza závisle proměnných u podsouboru VŠ studentek POM oborů a VŠ studentek EK oborů.....	205
Tab. č. 21 Interkorelace škál NEO – pětifaktorového osobnostního inventáře u podsouboru VŠ studentek POM oborů a podsouboru VŠ studentek EK oborů.....	143
Tab. č. 22 Interkorelace škál NEO pětifaktorového osobnostního inventáře podle M. Hřebíčkové a T. Urbánka.....	143
Tab. č. 23 Interkorelace subškál PTM – Dotazníku prosociálních tendencí u podsouboru VŠ studentek POM oborů a podsouboru VŠ studentek EK oborů.....	144
Tab. č. 24 Interkorelace mezi subškálami PTM – Dotazníku prosociálních tendencí podle G. Carla a B. A. Randallové.....	144
Tab. č. 25 Interkorelace subškál IRI – Indexu interpersonální reaktivity u podsouboru VŠ studentek POM oborů a podsouboru VŠ studentek EK oborů	145
Tab. č. 26 Interkorelace subškál IRI – Indexu interpersonální reaktivity podle M. H. Davise.....	145
Tab. č. 27 Výsledky mnohonásobné regresní analýzy proměnných u souboru VŠ studentek.....	148
Tab. č. 28 Složení výzkumného souboru B z hlediska příslušnosti SŠ studentek ke školám.....	150
Tab. č. 29 Složení výzkumného souboru B z hlediska zaměření oborů SŠ studentek.....	150
Tab. č. 30 Složení výzkumného souboru B z hlediska studijních ročníků SŠ studentek.....	151
Tab. č. 31 Rozložení úrovně spokojenosti SŠ studentek s výběrem studovaného oboru.....	151
Tab. č. 32 Složení výzkumného souboru B z hlediska oborového zaměření a dobrovolnické zkušenosti SŠ studentek.....	151
Tab. č. 33 Statistická komparace závisle proměnných u podsouboru SŠ studentek POM oborů a podsouboru SŠ studentek EK oborů.....	208
Tab. č. 34 Statistická komparace položek SRA u podsouboru SŠ studentek POM oborů a SŠ studentek EK oborů.....	209
Tab. č. 35 Statistická komparace závisle proměnných u podsouboru SŠ studentek POM oborů s dobrovolnickou zkušeností a bez dobrovolnické zkušenosti.....	210
Tab. č. 36 Statistická komparace závisle proměnných u podsouboru SŠ studentek EK oborů s dobrovolnickou zkušeností a bez dobrovolnické zkušenosti.....	211
Tab. č. 37 Výsledky podsouboru SŠ studentek POM oborů dosažené v metodě NEO z hlediska percentilových norem.....	155
Tab. č. 38 Korelační analýza závisle proměnných u podsouboru SŠ studentek POM oborů a SŠ studentek EK oborů.....	212
Tab. č. 39 Interkorelace škál NEO – pětifaktorového osobnostního inventáře u podsouboru SŠ studentek POM oborů	

a podsouboru SŠ studentek EK oborů.....	156
Tab. č. 40 Interkorelace subškál PTM – Dotazníku prosociálních tendencí u podsouboru SŠ studentek POM oborů a podsouboru SŠ studentek EK oborů.....	157
Tab. č. 41 Interkorelace subškál IRI – Indexu interpersonální reaktivity u podsouboru SŠ studentek POM oborů a podsouboru SŠ studentek EK oborů	158
Tab. č. 42 Výsledky mnohonásobné regresní analýzy proměnných u souboru SŠ studentek.....	161
Tab. č. 43 Statistická komparace závisle proměnných u podsouboru VŠ studentek POM oborů a podsouboru SŠ studentek POM oborů.....	216

VĚCNÝ REJSTŘÍK

A

Altruismus

- autonomní · 52
- endocentrický · 21
- exocentrický · 21
- flexibilní, typický · 21
- integrováný · 52
- neselektivní · 25
- pravý · 30
- reflexivní, vývojový · 20
- selektivní · 25
- silná verze · 30
- uvědomělý · 52

Altruistická osobnost · 73

Analýza nákladů · 28, 43, 230, 231

Atribuční procesy · 61

Atribuční soudy · 116

B

Behaviorismus

- klasický · 11, 50

D

Darování · 8, 13, 14, 20, 56

Decentrace · 80

Dispoziční pochvala · 57

Distres

- empatický · 21, 104
- osobní · 17, 29, 32, 33, 34, 35, 57, 59, 60, 94, 102, 109, 111, 112, 113, 114, 117, 121, 122, 137, 138, 144, 145, 146, 147, 148, 153, 154, 155, 160, 161, 162, 163, 166, 168, 169, 170, 173, 175, 178, 180, 181, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 220, 224, 226
- sympatetický · 104
- ze soucitu · 21

Dobrovolnická aktivita · 72, 183

E

Egocentrická reakce · 52

- Emocionálně podmíněná práce · 131
- Emocionální nákaza · 78, 100, 139, 155, 179, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 220, 224, 226
- Emocionální socializace · 57
- Emocionální stabilita · 127, 128
- Emocionální vazba · 103
- Empatheia · 79
- Empatické dispozice · 130, 143, 170, 180, 183, 227
- Empatické porozumění · 89
- Empatie
 - afektivní · 93
 - aktivní · 92
 - dispoziční · 82, 83, 103, 115, 116, 118, 121
 - egocentrická · 108
 - emocionální · 40, 66, 84, 85, 97, 100, 101, 102, 103, 108, 116, 118, 119, 120, 122, 123, 138, 170, 172, 177, 199, 200
 - empatická křivda · 104
 - empatické vzrušení · 28, 29
 - empatický hněv · 104
 - empatický zájem · 18, 29, 30, 33, 34, 35, 94, 102, 109, 113, 114, 115, 117, 118, 121, 122, 138, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 153, 154, 155, 160, 161, 162, 163, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 178, 180, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 220, 224, 225
 - expresivní · 91
 - fantazijné · 94, 144, 178
 - jako osobnostní vlastnost · 81
 - jako pečování · 84
 - jako profesionální stav · 83
 - jako psychický stav · 82
 - jako psychický proces · 82
 - jako speciální vztah · 84
 - k obecným podmínkám druhých · 108
 - k pocitům druhých · 108
 - kognitivní · 7, 54, 73, 82, 84, 85, 88, 93, 99, 101, 102, 110, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 170, 180
 - kontrastní · 86, 87

na druhé orientovaná · 73
paralelní · 87
paralelní důsledky empatie · 95, 112, 114
pasivní · 92
pečovatelská · 93
pojmová · 92
prediktivní · 88
predispoziční · 121
přijímaná · 91
přijímání perspektivy · 17, 30, 32, 34, 35, 50, 58, 59, 87, 88, 89, 94, 99, 102, 117, 118, 121, 122, 137, 138, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 154, 155, 160, 161, 162, 163, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 178, 179, 181, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 220, 224, 226
reaktivní · 87
reaktivní důsledky empatie · 96, 112, 115
self-experienciální · 92
trénovaná · 109
všeobecná · 107
Extraverze · 59, 74, 127, 128, 129, 136, 144, 145, 146, 150, 153, 160, 161, 162, 164, 167, 169, 170, 173, 174, 177, 178, 180, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 220, 224, 225

F

Faktor · 49, 89, 114, 121, 129, 130, 136, 150, 178
Fáze
altruistického chování · 52
generalizované reciprocity · 52
konkrétního vyhovění · 51
normativního chování · 52
vnitřní konkrétní iniciativy · 52
vyhovění · 51
Femininita · 61, 62, 68
Fyzická služba · 16

G

Galantní chování · 68
Gender
genderové stereotypy · 63
genderová identita · 63

genderová role · 63, 64, 67
genderová stereotypie · 66, 67
Genderové diference · 3, 61, 68, 110, 111, 112

H

Heroické chování · 67
Hodnoty
laskavosti · 27
univerzalizmus · 27, 37
Hypotéza
empaticko-altruistická · 3, 29, 30, 32
konvergenční · 109
obecná lexikální · 127
obličejové zpětné vazby · 114
sexuální role · 109
specifických empatických odměn a trestů · 31
spravedlivého světa · 116
úlevy od negativního stavu · 31

I

Identifikace · 11, 18, 22, 32, 50, 63, 64, 73, 80, 83, 84, 86, 125, 127, 172
Imitační učení · 102
Induktivní výchova · 103
Inhibiční vliv publika · 38
Intelekt · 127, 128, 129
Intelligence · 58, 83, 97, 98, 120, 138

J

Jazykově zprostředkovaná asociace · 105, 113

K

Klasické podmiňování · 105
Kognitivní chápání druhých · 107
Komplex
kastační · 65
Oidipovský · 65
Koncepce symbolické interakce · 80
Koncept racionálního člověka · 25
Kooperace · 13, 14, 78, 99

M

Machiavellistická inteligence · 98
Maskulinita · 61, 62, 68, 209
Model
 decizní model intervence přihlízejících · 35
 dvoustupňový model egoismu - altruismu · 27
 model empatie M. L. Hoffmana · 106, 231
 integrativní model prosociálního chování dětí · 60
 intervenční · 3, 27
 kognitivně učební · 51
 konceptuální model příčin dobrovolnictví · 71
 neuroanatomických empatických odpovědí · 99
 normativní model intervence · 27, 37
 ohrožení - kontroly reakcí příjemců pomoci · 3, 26, 41, 45
 organizační model empatie · 94, 227
 pětifaktorový model osobnosti · 74, 127, 128, 130, 135, 132, 150, 174, 178, 183, 226
 procesuální model dobrovolnictví · 71
 prosociální osobnosti · 40
 příbuzenského výběru · 47
 recipročního altruismu · 48
 rolové identity · 71
 socializace · 51
 třicestný · 32
 tříkomponentový model empatie · 108
 vrušení: náklady - odměny · 29, 30, 44
 vyhledávání pomoci · 43, 230
 vývoje morálního prosociálního usuzování · 53
 zprostředkující model M. H. Davise · 117
Morální dilemata · 52
Morální usuzování · 12, 16, 17, 50, 52, 53, 56, 60, 68, 122, 137, 171
Motorická mimika · 105, 113, 114

N

Náklady
 empatické · 22
 osobní · 22

Neuroticismus · 128, 144, 153, 166, 177
Norma
 osobní · 26
 sociální · 26
 sociální odpovědnosti · 27
 sociální reciprocitu · 26
 sociální spravedlnosti · 26, 27

O

Období
 batolete · 54, 63, 64
 dospívání · 55
 novorozenecké a kojenecké · 54
 předškolního a mladšího školního věku · 54
 puberty · 67
Obecná pomáhající dispozice · 74
Obory
 ekonomické · 141, 142, 143, 158, 159
 pomáhající · 132, 141, 142, 143, 158, 159
Oprávněnost potřeby · 22
Osobnost
 dobře přispůsobený typ · 129
 investigativní typ · 172
 konformní typ · 172
 nadměrně se ovládající typ · 129
 podnikavý typ · 172
 prosociálně orientovaná · 171
 realistický typ · 172
 s prosociálně orientovaným profilem · 171
 sociální typ · 172
 umělecký typ · 172
Osobnostní dimenze · 130, 183, 201, 227
Otevřenost vůči zkušenosti · 128, 144, 177, 180

P

Paradigma
 dispoziční · 125
 interakční · 125
Paradox
 empatický · 24
 hédonický · 24
 motivační · 24
Personální atribuce · 54
Pluralistická ignorance · 38

Pohlavní dimorfismus · 62
Pomáhající profese · 130, 131
Pomáhání
 emergentní · 16
 emocionální · 16
 neplánované · 15
 nepřímé · 15
 plánované · 15
 příležitostné · 16
 přímé · 15
 v běžných situacích · 15
 v závažných situacích · 15
 osobní · 16
Pomoc
 fyzická · 16
 verbální · 16
Pracovní zátěž · 131
Primární cirkulární reakce · 105
Profesní kompetence · 131
Profesní orientace · 171, 172
Prosociální agrese · 13
Prosociální chování
 a altruistické chování · 16, 98, 144
 a induktivní výchova · 56
 a kulturní faktory · 55, 175
 a motivace · 17, 32, 51
 a rodinná struktura · 56
 a rodinný socioekonomický status · 55
 a tridimenzionální klasifikace · 15
 anonymní chování · 17, 144, 177
 emocionální chování · 17, 42, 144, 177
 krizové chování · 17, 144, 177
 makroanalýza · 17
 veřejné chování · 17, 144
 vyžádané chování · 16, 144, 177
Prosociální osobnost · 40, 41, 71, 73, 171, 230
Prosociální tendence · 16, 55, 130, 143, 154, 155, 167, 168, 170, 174, 178, 183, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 220, 224, 225, 227
Přijímání role · 80, 86, 87, 94, 95, 98, 105, 106, 107, 108, 110, 111, 113, 114, 115
Přímé asociace · 95, 105, 106, 113
Přístup
 dispoziční · 73, 125, 126, 127, 129, 130, 195, 227
 dotazníkový · 127, 128
 funkcionální · 72
 lexikální · 127, 129

pseudoaltruistický · 20, 21
Přívětivost · 48, 127, 128, 144, 153, 155, 167, 177, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 220, 224, 225
Psychická odolnost · 131
Psychoanalýza
 klasická · 11, 50, 79, 90
Psychologický hédonismus · 10
Psychologický monitoring · 133
Psychologie
 humanistická · 11
 pozitivní · 49, 51
Psychoterapie · 81

R

Religiozita · 60
Rozptýlení odpovědnosti · 38
Rysy
 fenotypické · 101, 126
 genotypické · 126
 osobnostní · 126
 povrchové · 126
 pramenné · 126
 vnější · 126
 vnitřní · 126

S

Sdílení · 16
Skupinová identita · 17, 25
Smysl pro komunitu · 75
Sociabilita · 59
Sociální desirabilita · 132, 139, 140, 157, 175
Sociální konstruktivismus · 25
Sociální opora · 42, 55
 informační · 42
 instrumentální · 42
Sociální posilování · 57
Sociální směna · 52
Sociální žádoucnost · 144
Sociální učení · 11, 49, 50, 63, 64, 65
Spontánní komunikace · 49
Stadium
 empatické orientace · 53
 hedonistické, pragmatické orientace · 53
 internalizace · 51
 konvenční morálky · 52

orientace na potřeby druhých · 53
postkonvenční morálky · 53
prekonvenční morálky · 52
presocializační · 51
stereotypní orientace · 53
uvědomění norem · 51
Svědomitost · 48, 66, 127, 128, 154, 155,
167, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 220,
224, 225
Sympatie · 10, 14, 16, 35, 76, 77, 78, 86,
94, 106, 113, 121
Syndrom pomáhajících · 131
Syndrom vyhoření · 131, 200

T

Teorie

atribuční · 22, 46
evoluční · 10
faciálně zpětnovazební · 100
genderového schématu · 65
hodnocení obav · 39
kognitivně vývojová · 49, 50, 65, 104
konfliktu zaměření pozornosti · 39
neopsychoanalytická · 103
normativní teorie prosociálního chování
· 3, 26
prosociální osobnosti · 3, 39, 40

psychoanalytická · 12, 49, 50, 64, 79,
81, 88, 103
reaktance · 46
recipročního altruismu · 98
skupinové selekce · 48
sociální dopadu · 42
sociální facilitace · 38
sociální inhibice intervence
přihlížejícího · 3, 35
společenského kontraktu · 25
sociálního učení · 50
spravedlnosti · 46
vazby · 74, 104
vzájemných výhod · 25

U

Univerzální etický egoismus · 9, 10, 19

V

Vcítění · 76, 77, 78, 79, 80, 86, 89, 90, 92,
115
Víra ve spravedlivý svět · 22
Vmýšlení · 87

JMENNÝ REJSTŘÍK

- Adelman, P. K. · 96, 176
Aderman, D. · 82, 176
Aiken, M. T. · 38, 189
Ainsworth, M. D. S. · 71, 176
Alisat, S. · 194
Allen, N. J. · 38, 49, 70, 156, 163, 176, 178, 181, 183, 184
Alligood, M. R. · 104, 189
Allport, F. H. · 74, 82, 120, 176
Allsopp, J. F. · 182
Altabe, M. N. · 38, 193
Aluja, A. · 165, 180
Amato, P. R. · 14, 15, 40, 176, 193, 197, 221
Anderson, G. · 89, 192
Arbuthnot, J. · 187
Archer, R. L. · 30, 176
Arnold, M. L. · 50, 194
Aronfreed, J. · 48, 78, 82, 176
Aronson, E. · 188
Arps, K. · 179
Atkins, R. · 53, 184
Bachelor, A. · 88, 176
Bakermans-Kraneneburg, M. J. · 198
Balcar, K. · 78, 120, 176
Bandura, A. · 48, 56, 57, 176
Barbaranelli, C. · 176
Barger, S. D. · 133, 142, 176
Barnett, M. A. · 66, 103, 177, 190
Baron, R. A. · 37, 38, 82, 176, 177
Barret-Lennard, G. T. · 78, 83, 176, 177
Barry, C. M. · 55, 199
Bar-Tal, D. · 19, 49, 177, 187, 194, 195, 196
Basch, M. F. · 78, 177
Batson, C. D. · 8, 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 47, 58, 70, 78, 81, 83, 97, 108, 115, 163, 177, 179, 189, 193, 198
Battistich, V. · 197
Baumann, D. J. · 30, 49, 179
Bayne, R. · 187
Beaman, A. · 179
Beeghly, M. · 99, 178
Beller, P. · 182
Bem, S. L. · 177
Berbzwieg, J. · 183
Berkowitz, L. · 26, 82, 176, 177, 181, 189, 192, 196, 197, 198
Bierhoff, H. W. · 13, 14, 15, 25, 27, 29, 30, 32, 36, 37, 38, 39, 40, 68, 69, 70, 177, 178, 198
Birkel, R. C. · 40, 199
Blatný, M. · 191
Boe, G. P. · 38, 178
Bochner, S. · 187
Book, E. H. · 78, 178
Borke, H. · 83, 178
Botter, J. · 192
Botwin, M. D. · 124, 178
Bower, G. H. · 81, 183
Bowers, J. K. · 187
Bowlby, J. · 71, 99, 178
Braaten, E. B. · 57, 178
Bradbury, T. N. · 111, 178
Brannick, M. T. · 68, 183
Brecler, S. J. · 197
Bredshaw, R. · 176
Brehms, C. · 178
Bretherton, I. · 99, 178
Britton, P. C. · 178
Brody, N. · 124, 178
Broll, L. · 26, 34, 194
Broman, C. L. · 42, 178
Brothers, L. A. · 178
Brown, S. L. · 30, 179
Bruner, J. S. · 68, 193, 197
Buda, B. · 73, 178
Buie, D. H. · 78, 87, 178
Bush, A. C. · 114, 178
Bushman, D.C. · 156, 178
Buss, D. M. · 124, 178
Butcher, J. · 193
Byrne, D. · 38, 94, 177
Cacioppo, J. · 95, 184
Caldwell, B. M. · 55, 176, 199
Callero, P. L. · 58, 193
Canada, K. E. · 170, 196
Caplan, M. Z. · 55, 179
Caprara, G. · 48, 56, 57, 176
Carbonell, J. L. · 179
Carkhuff, R. P. · 78, 83, 178, 198

Carlo, G. · 15, 50, 56, 65, 70, 71, 108, 119, 124, 126, 130, 131, 140, 141, 144, 156, 163, 165, 166, 178, 179, 181, 182, 183

Carlson, M. · 17, 179

Cattell, R. B. · 179

Cialdini, R. B. · 11, 19, 30, 48, 49, 179, 196

Clark, M. S. · 177, 182, 184, 192, 193, 194, 196

Clary, E. G. · 68, 69, 119, 179

Cnaan, R. A. · 66, 179

Coke, J. · 29, 31, 78, 115, 177, 179

Copeland, J. · 179

Corcoran, K. J. · 117, 180

Costa, P. T. · 122, 123, 124, 126, 129, 180

Cottrell, N. B. · 37, 180

Cowan, C. L. · 198

Craiger, J. P. · 193

Crockett, L. · 163, 179

Cronbach, L. J. · 110, 129, 130, 131, 133, 180

Crowley, M. · 181

Crowne, D. P. · 126, 133, 176, 180, 189, 195

Csikszentmihalyi, M. · 48, 196

Cunningham, M. R. · 17, 180

Curry, R. L. · 46, 180

Čechová, D. · 192

Daniels, L. R. · 26, 177, 180

Danish, S. · 78, 180

Darby, B. L. · 30, 179

Darley, J. M. · 12, 33, 34, 35, 36, 180, 188, 193, 221

Darvill, T. J. · 187

Davis, M. H. · 56, 72, 73, 78, 81, 83, 90, 94, 97, 101, 104, 106, 107, 108, 110, 111, 113, 114, 116, 124, 126, 131, 141, 145, 158, 166, 176, 180, 219

Dawkins, R. · 19, 23, 45, 93, 180, 194

De Guzman, M. R. · 179

De Vaal, F. B. · 194

Deater-Deckard, K. · 53, 181

Deaux, K. · 59, 180, 181

DeBono, K. G. · 68, 197

DeChant, G. L. · 70, 180

Dekker, P. · 180

Del Barrio, V. · 165, 180

Delucchi, K. L. · 197

Demerath, N. J. · 38, 189

DePaulo, B. M. · 40, 42, 180, 181, 183, 199

Derlega, V. J. · 186, 187, 189, 194, 196

Deutsch, F., · 83, 99, 181

Diaz-Loving, R. · 30, 176

Doherty, R. W. · 95, 96, 126, 132, 142, 181

Dovidio, J. F. · 13, 16, 19, 21, 22, 26, 27, 41, 181, 193, 194, 196

Drapela, V. J. · 120, 181

Duan, C. · 81, 181

Duclos, S. E. · 96, 181

Dull, W. R. · 42, 181

Dunn, J. · 53, 181

Dyck, J. · 30, 177

Dymond, R. F. · 83, 181

Eagly, A. H. · 42, 181

Easser, B. R. · 78, 181

Easting, G. · 182

Eisenberg, N. · 8, 11, 18, 28, 32, 33, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 65, 75, 81, 82, 83, 98, 108, 130, 163, 177, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 188, 189, 192, 194, 195, 198, 200

Eisenbud, L. · 28, 183

Elshaug, C. · 182

Emde, R. N. · 97, 200

Emery, E. E. · 78, 182

Enright, R. D. · 114, 182

Epstein, N. · 82, 106, 114, 115, 190

Erber, R. · 36, 182

Erera, P. I. · 182

Estrada, P. · 57, 163, 182

Eysenck, S. G. B. · 104, 182, 195

Fabes, R. A. · 182

Fabes., R. A. · 8, 11, 18, 28, 32, 33, 46, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 98, 181, 182, 183

Farber, E. A. · 78, 98, 187

Fedáková, D. · 192

Feigl, H. · 190

Fekken, G. C. · 126, 130, 133, 186

Fekkenem, G. C. · 132, 195

Fenichel, O. · 48, 76, 183

Feshbach, N. D. · 78, 81, 84, 99, 183

Fiedler, F. E. · 183

Fincham, F. D. · 111, 178

Finkelstein, M. A. · 38, 68, 70, 183, 193

Fisher, J. D. · 183, 192, 199

Fiske, S. T. · 180, 181

Flavell, J. H. · 183
 Ford, M. E. · 53, 114, 183, 184
 Forgas, J. P. · 81, 183
 Forsyth, D. R. · 199
 Foushee, C. · 176
 Fouts, G. · 56, 198
 Free, N. K. · 75, 183, 187, 193, 197
 Freifeld, T. R. · 193
 Freud, S. · 11, 75, 76, 99, 183
 Frey, D. · 13, 183
 Fritzsche, B. A. · 39, 69, 71, 163, 193
 Friztpatrik, H. · 199
 Frk, V. · 191
 Froming, W. J. · 49, 183
 Fuendeling, J. M. · 178
 Fuchs, I. · 55, 185
 Fulker, D. W. · 97, 195
 Fultz, J. · 58, 115, 177, 179, 183
 Funder, D. C. · 124, 183
 Gaertner, S. L. · 193, 194
 Ganz, E. · 194
 Garner, P. W. · 55, 183
 Garsía, L. F. · 180
 Gaskin, K. · 69, 183
 Gavelek, J. R. · 98, 185
 Gavrilova, T. P. · 73, 74, 184
 Gelfand, D. M. · 184
 Gender, M. · 180, 181, 188, 194
 Gerbino, M. · 176
 Gewirtz, J. · 182
 Gilbert, D. T. · 180, 181
 Gillath, O. · 71, 184, 190
 Gladstein, G. A. · 78, 81, 184
 Glover, E. · 48, 184
 Goldberg, L. R. · 121, 184
 Golding, J. · 181
 Golecká, L. · 191
 Gollwitzer, P. M. · 176
 Gonella, J. S. · 116, 186
 Goodnow, J. J. · 47, 53, 184
 Gould, R. · 81, 184
 Gouldner, A. · 25, 184
 Grace, M. C. · 183
 Graumann, C. F. · 184
 Graziano, W. G. · 170, 184
 Green, B. L. · 75, 183
 Greenberg, J. M. · 181
 Greenson, R. R. · 78, 184
 Greenwald, A. G. · 197
 Greif, S. · 13, 183
 Grev, R. · 17, 180
 Griffit, C. · 177
 Grube, J. · 67, 68, 184
 Grusec, J. E. · 47, 53, 54, 184
 Grzelak, J. · 186, 187, 189, 194, 196
 Gurňáková, J. · 191
 Habashi, M. M. · 170, 184
 Hagen, R. L. · 179
 Halman, L. · 180
 Hamilton, W. D. · 19, 184
 Handy, F. · 66, 179
 Hansson, R. O. · 196
 Hargis, K. · 195
 Harrington, P. · 117, 199
 Hart, D. · 53, 184
 Hartmann, D. P. · 184
 Hartup, W. W. · 186, 189
 Haski-Leventhal, D. · 66, 71, 184
 Hatfield, E. · 95, 181, 184
 Hatcher, S. L. · 116, 141, 184
 Haugen, J. · 179
 Hausmann, A. · 50, 56, 65, 179
 Havens, L. · 88, 185
 Haviland, M. · 187
 Hay, D. F. · 55, 179, 185
 Hebb, J. · 181
 Hedge, A. · 34, 185
 Heider, F. · 21, 185
 Henderson, V. L. · 195
 Hendl, J. · 142, 156, 185
 Hertz-Lazarowitz, R. · 55, 185
 Hewstone, M. · 13, 178, 185
 Higgins, E. T. · 155, 176, 186, 189
 Higgins-D'Alessandro, A. · 176
 Hill, C. E. · 81, 83, 128, 179, 180, 181,
 183, 185, 190, 195, 196, 200
 Hinchey, F. S. · 98, 185
 Hobbes, T. · 9, 73, 185
 Hoffman, M. L. · 19, 20, 25, 47, 51, 78,
 81, 82, 83, 84, 99, 100, 101, 102, 103,
 105, 108, 185, 186, 219
 Hogan, R. · 78, 81, 83, 84, 114, 115, 186
 Hojat, M. · 116, 186
 Holden, R. R. · 133, 186
 Holland, J. L. · 164, 186
 Holz, M. · 200
 Horn, J. · 189
 Hornstein, H. A. · 19, 186
 Houlihan, D. · 179
 Hove, H. E. · 185

Howard, J. A. · 19, 196
 Howe, N. · 55, 186
 Hřebíčková, M. · 2, 120, 121, 122, 123,
 129, 130, 140, 143, 155, 157, 170, 186
 Huang, Y. H. · 187
 Huebner, A. J. · 55, 186
 Hull, J. · 81, 180
 Hume, D. · 9, 73, 186
 Humpolíček, P. · 191
 Hunsberger, B. · 57, 194
 Huston, T. L. · 34, 196
 Chapin, F. S. · 114, 186
 Chapman, M. · 200
 Charlin, V. · 17, 179
 Chernus, L. A. · 183
 Cheyne, B. · 65, 199
 Chlopan, B. E. · 114, 179
 Chrisjohn, R. D. · 126, 130, 195
 Christiansen, S. · 179
 Christie, D. · 199
 Christopher, F. S. · 183
 Churchill, S. · 187
 Isen, A. M. · 28, 187
 Isic, A. · 200
 Isquick, M. F. · 187
 Izard, C. E. · 186
 Jacobson, E. · 98, 187, 198
 Jagielska-Zieleniewska, E. · 82, 187
 Janošová, P. · 60, 187
 Janoušek, J. · 197
 Jensen, R. · 49, 183
 John, O. P. · 46, 124, 185, 188, 190, 193,
 196
 Johnson, R. C. · 46, 130, 187, 193
 Jones, D. C. · 55, 183
 Kagan, N. · 78, 180, 186
 Kalliopuska, M. · 83, 187
 Kamtekar, R. · 119, 187
 Kaplan, P. · 187
 Karabenick, S. A. · 42, 187
 Karbon, M. · 182, 183
 Karylowski, J. · 19, 20, 187, 194, 195, 196
 Katz, D. · 68, 78, 81, 83, 187
 Keasey, C. B. · 185
 Kelly, H. H. · 187
 Kenrick, D. T. · 11, 19, 30, 48, 49, 179
 Kentoš, M. · 192
 Kerlinger, F. N. · 24, 128, 187
 Kerr, W. A. · 78, 83, 110, 114, 187
 Kestenbaum, R. · 78, 98, 187
 King, R. · 15, 200
 Kirschenbaum, H. · 195
 Klein, R. · 38, 178, 197
 Knight, G. P. · 108, 163, 179, 182
 Knowska, H. · 187
 Kohlberg, L. · 48, 50, 180, 187, 188
 Köhler, W. · 76, 188
 Kohut, H. · 78, 83, 84, 188
 Kolaříková, O. · 120, 121, 188
 Kraus, S. J. · 97, 180
 Krebs, D. · 18, 30, 46, 81, 114, 188
 Kredátus, J. · 191
 Krueger, R. F. · 46, 187
 Krulewitz, J. · 81, 188
 Kubicová, A. · 125, 127, 168, 200
 Kunyk, D. · 188
 Kurtines, W. · 182
 Květoň, P. · 65, 194, 198
 Lafrance, M. · 59, 180, 181
 Laird, J. D. · 96, 181
 LaMonica, E.L. · 117, 188
 Langer, S. · 82, 188
 Lapsley, D. K. · 114, 182
 Latané, B. · 12, 33, 34, 35, 188, 221
 Leiser, T. · 49, 177
 Lennon, R. · 182, 188
 Lepper, M. R. · 189
 Lerner, M. J. · 19, 21, 26, 38, 111, 182,
 189
 Lersch, P. · 184
 Levine, D. · 187
 Lewis, B. P. · 36, 179, 180, 187
 Lickona, T. · 185
 Lidzey, G. · 180
 Lindzey, G. · 181, 188
 Lipps, T. · 75, 109, 189
 Loehlin, J. C. · 189
 Loo, R. · 133, 142, 189
 Lopez, S. J. · 48, 189
 Luce, C. · 97, 179, 180
 Luks, A. · 189
 Macaulay, J. · 176
 Maculay, J. · 189, 194
 Madea, A. R. · 188
 Madle, R. A. · 83, 99, 181
 Maher, B. · 183
 Main, M. · 189, 192
 Mancini, J. A. · 55, 186
 Mangione, S. · 186
 Marcia, J. · 76, 77, 189

Mareš, J. · 7, 189
 Maric, A. · 189
 Marler, P. · 93, 189
 Marlowe, D. A. · 126, 133, 176, 180, 189, 195
 Marshall, W. L. · 114, 189
 Maršálová, L. · 128, 189
 Martin, N. · 46, 196
 Marwell, G. · 38, 189
 Marzano, F. M. · 196
 Maszk, P. · 182
 Mathews, K. E. · 196
 Matthews, K. A. · 97, 189
 May, B. A. · 104, 183, 189
 Mayer, J. D. · 17, 34, 196
 Mayers, D. G. · 190
 May-Plumlee, T. · 183
 McCain, M. L. · 114, 179
 McClintock, C. G. · 180
 McCrae, R. R. · 122, 123, 124, 126, 129, 180, 190
 McDavis, K. · 29, 115, 179
 McDougall, W. · 10, 74, 95, 190
 McGrath, M. P. · 54, 190
 McGuffin, P. · 46, 196
 McGuire, A. M. · 190
 McLellan, J. A. · 54, 57, 190, 200
 McLeod, J. A. · 86, 87, 88, 190
 Mead, G. H. · 76, 78, 190
 Measham, T. G. · 66, 190
 Meehl, P.E. · 120, 190
 Mehrabian, A. · 82, 97, 106, 114, 115, 190
 Mertini, H. · 200
 Metzer, J. · 182
 Mezera, A. · 163, 164, 190
 Miene, P. · 179
 Mikšík, O. · 120, 190
 Mikulinger, M. · 71, 184, 190
 Mill, J. · 9, 81, 190
 Miller, N. · 17, 46, 47, 81, 83, 87, 95, 98, 179, 182, 183, 188, 190
 Mind, K. · 82, 188, 190
 Miner, J. L. · 55, 183
 Mirsky, I. A. · 190
 Mlčák, Y. · 1, 2, 6, 65, 70, 119, 125, 126, 127, 140, 141, 155, 164, 166, 168, 190, 191, 192, 200, 232
 Moghaddam, F. M. · 46, 192
 Moore, B. S. · 84, 192, 198
 Morse, J. · 89, 192
 Moss, C. W. · 192
 Mowen, J. C. · 66, 70, 192
 Mullis, R. L. · 114, 178
 Murphy, B. C. · 181, 182, 190
 Nadeau, M. S. · 116, 184
 Nadler, A. · 42, 183, 192, 199
 Nakonečný, M. · 120, 192
 Nasca, T. J. · 186
 Neale, M. C. · 195
 Neighbors, H. W. · 42, 178
 Neuberg, S. L. · 179
 Nias, D. K. B. · 195
 Nichols, R. C. · 189
 Nisbett, R. E. · 37, 193, 195
 Nitzberg, R. E. · 184, 190
 Norman, W. T. · 121, 192
 O'Connor, T. G. · 181
 O'Leary, V. · 194
 O'Brien, B. · 192
 Okun, M. A. · 71, 119, 165, 179
 Oleson, K. C. · 47, 177
 Oliner, S. P. · 37, 39, 53, 193
 Olson, J. K. · 188
 Omoto, A. M. · 38, 67, 68, 71, 193
 Orimoto, L. · 95, 96, 181
 Osecká, L. · 120, 193
 Otten, C. A. · 38, 193
 Paduano, A. · 177
 Page, M. · 186, 192
 Pancer, S. M. · 194
 Paolino, T. J. · 77, 193
 Park, J. Y. · 177, 182, 184, 187, 192
 Pasternack, J. · 182
 Pastorelli, C. · 176
 Paulík, K. · 125, 191, 193
 Paulwitz, I. · 69, 183
 Payne, P. · 189
 Pearce, P. L. · 14, 15, 193, 197, 221
 Pearson, P. R. · 104, 182
 Pecjak, V. · 187
 Pecukonis, E. V. · 117, 193
 Pedersen, R. · 77, 116, 193
 Penner, L. A. · 8, 13, 14, 15, 16, 25, 26, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 51, 66, 68, 69, 70, 71, 163, 170, 193, 196
 Pennington, D. · 187
 Penrod, S. · 12, 193
 Pervin, L. A. · 124, 193
 Piaget, J. · 76, 83, 193

Pickering, K. · 181
 Pierotti, R. · 46, 195
 Pietromonaco, P. · 37, 193
 Piliavin, J. A. · 13, 16, 19, 21, 22, 26, 27,
 34, 36, 38, 41, 42, 58, 67, 184, 193,
 194, 196
 Plutchik, R. · 93, 194
 Ponder, L. D. · 38, 178
 Power, T. G. · 54, 190
 Pratkanis, A. R. · 197
 Pratt, M. W. · 50, 57, 194
 Preston, C. D. · 94, 194
 Prochazka, J. · 198
 Procházka, J. · 65, 194
 Radke-Yarrow. M. R. · 15, 194, 200
 Rahim, A.R. A. · 187
 Randall, B. A. · 15, 124, 126, 131, 163,
 166, 179
 Rao, N. · 52, 194
 Rapson, R. · 95, 184
 Raudonis, B. M. · 194
 Rausch, M. K. · 196
 Raven, B. H. · 194
 Raviv, A. · 49, 177
 Reddy, R. D. · 38, 194
 Redler, E. · 54, 184
 Reid, K. · 199
 Reik, T. · 76, 78, 86, 194
 Reykowski, J. · 19, 187, 194, 195, 196
 Reynolds, W. J. · 194
 Reysen, S. · 194
 Ribot, T. · 194
 Ricciuti, H. N. · 176
 Ridge, R. D. · 179
 Ridley, M. · 23, 45, 194
 Richardson, B. Z. · 196
 Roberts, W. · 98, 198
 Robinson, J. · 97, 200
 Rodin, J. · 26, 36, 194
 Roe, K. · 78, 82, 183, 195
 Rogers, C. R. · 11, 77, 78, 83, 84, 85, 195
 Rosen, L. A. · 57, 178
 Rosenhan, D. L. · 13, 17, 19, 20, 195, 196,
 198
 Rosenman, R. H. · 189
 Ross, H. S. · 37, 55, 186, 195
 Rothstein, S. I. · 46, 195
 Rubin, J. Z. · 194
 Ruble, D. N. · 186, 189
 Rudmin, F. W. · 133, 195
 Ruisel, I. · 191, 193
 Rushton, J. P. · 11, 19, 38, 45, 70, 93, 97,
 126, 130, 142, 163, 176, 177, 185, 188,
 195, 196
 Řehulka, E. · 2, 190, 191
 Řehulková, O. · 190
 Sagiv, L. · 71, 195
 Salovey, P. · 17, 20, 34, 195, 196
 Sarason, S. B. · 71, 196
 Sarmány-Schuller, I. · 191
 Sato, S. · 114, 190
 Savin-Williams, R. C. · 38, 196
 Sawyer, F. H. · 78, 196
 Scott, B. · 170, 194, 196
 Scourfield, J. · 46, 196
 Scriven, M. · 190
 Segal, N. L. · 46, 196
 Seifert, C. · 124, 200
 Seligman, M. E. P. · 48, 196
 Serino, C. · 196
 Sexter, M. · 181
 Shantz, C. · 84, 196
 Sharabany, R. · 185
 Shaver, P. R. · 71, 82, 83, 184, 190, 198
 Sheese, B. E. · 184
 Shell, R. · 182
 Sherman, S. E. · 82, 83, 114, 115, 196,
 198
 Shotland, R. L. · 34, 196
 Schaller, M. · 98, 179, 182, 196
 Schaps, E. · 197
 Scheller, M. · 74, 196
 Schieman, S. · 104, 105, 196
 Schmidbauer, W. · 125, 196
 Schmutte, B. · 200
 Schneide, E. · 181
 Schoenrade, P. A. · 115, 177
 Schroeder, D. A. · 8, 13, 14, 15, 25, 26,
 28, 34, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 46,
 47, 51, 181, 196
 Schwartz, S. H. · 19, 25, 26, 35, 71, 195,
 196
 Sigall, H. · 81, 184
 Sills, D. · 66, 197
 Simmnons, R. L. · 197
 Simmons, R. G. · 38, 111, 189, 197
 Singelis, T. M. · 181
 Skoe, E. E. · 50, 194
 Slaměník, I. · 13, 197, 199
 Small, S. · 38, 196

- Smékal, V. · 78, 120, 164, 197
 Smith, M. · 10, 68, 69, 71, 81, 182, 183, 194, 197
 Smither, S. A. · 81, 197
 Smithson, M. · 15, 197
 Sneed, C. D. · 170, 197
 Snyder, M. · 38, 48, 67, 68, 69, 71, 81, 119, 179, 189, 193, 197, 199
 Sober, E. · 23, 197
 Solberg, S. · 192
 Sollárová, E. · 84, 197
 Solomon, D. · 55, 197
 Sorrentino, R. M. · 177, 185, 188, 194, 195, 196
 Sotorníková, J. · 164, 192
 Speer, A. L. · 183
 Spencer, H. · 10, 73, 197
 Spielberger, C. D. · 193
 Spinrad, T.L. · 8, 11, 18, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 182
 Spitz, R. A. · 99, 197
 Sroufe, L. A. · 78, 98, 99, 187, 197, 199
 Staub, E. · 38, 47, 55, 81, 187, 194, 195, 196, 197, 198
 Steinber, G. J. · 180
 Stephenson, G. M. · 13, 178, 185
 Stern, L. · 74, 181
 Stewart, S. M. · 52, 194
 Stotland, E. · 78, 82, 83, 114, 115, 196, 198
 Straker, G. · 98, 198
 Strayer, J. · 81, 82, 84, 98, 177, 182, 186, 189, 194, 198, 200
 Stroebe, W. · 13, 178, 185
 Stukas, A. A. · 179
 Suda, W. · 56, 198
 Suh, K. · 182
 Sujan, H. · 66, 70, 192
 Sullivan, H. S. · 76, 99, 198
 Super, D. E. · 163, 164, 198
 Svoboda, M. · 191
 Swaim, J. M. · 181
 Špyňarová, P. · 192
 Štěpánová, V. · 167, 198
 Tarabek, P. · 192
 Taylor, R. J. · 42, 46, 178, 192
 Teger, A. I. · 36, 180
 Therriault, N. · 36, 182
 Thomae, H. · 184
 Thompson, R. A. · 99, 198
 Thomson, W. C. · 198
 Thorpe, K. · 133, 142, 189
 Tietz, W. · 69, 198
 Titchener, E. · 75, 109, 198
 Tobin, R. M. · 184
 Toi, M. · 78, 81, 198
 Tokárová, A. · 191
 Trivers, R. L. · 19, 23, 46, 93, 198
 Truax, C. B. · 78, 198
 Underwood, B. · 84, 198
 Unger, R. K. · 42, 194, 198
 Vaculík, M. · 194, 198
 Van Court, P. · 181
 Van der Mark, I. L. · 57, 198
 Van Gundy, K. · 196
 Van Hesteren, F. · 49, 188
 Van Ijzerdoorn, M. H. · 57, 198
 Van Lighten, O. · 181
 Van Til, J. · 199
 Verducci, S. A. · 73, 76, 199
 Vincent, J. E. · 19, 30, 179
 Vinton, L. · 117, 199
 Voght, R. · 124, 200
 Vymětal, J. · 84, 85, 199
 Výrost, J. · 192, 193, 197, 199
 Wadsworth, M. · 66, 179
 Wagner, E. · 200
 Wakefield, J. C. · 18, 23, 24, 199
 Walh, L. K. · 116, 184
 Wallson, B. S. · 194
 Walster, E. · 25, 199
 Warden, D. · 65, 199
 Waren, G. · 180
 Waters, E. · 98, 199
 Watson, M. S. · 55, 124, 197, 199
 Wegner, D. M. · 36, 182
 Weiner, B. · 199
 Wentzel, K. R. · 55, 199
 Weston, D. R. · 189
 Wheelwright, S. · 176
 White, R. W. · 68, 81, 197
 Whiten, A. · 94, 199
 Witcher-Alagna, S. · 183
 Whiting, B. B. · 52, 199
 Whitman, R. M. · 183
 Wilcox, B. L. · 40, 199
 Wilczek-Ruzyczka, W. E. · 89, 199
 Wiliams, C. · 89, 197, 199

Wills, T. A. · 40, 180, 199
Wilson, B. J. · 19, 23, 45, 57, 67, 71, 93,
199
Wippman, J. · 98, 199
Wiseman, T. · 200
Wischer, R. · 200
Wispé, L. · 14, 18, 73, 74, 75, 83, 195,
200
Wolf, R. M. · 117, 188
Woodall, W. · 83, 200
Wright, S. C. · 46, 192
Wuthnow, R. · 24, 200
Wyrobková, A. · 58, 59, 200
Yates, M. · 57, 200
Yonge, O. · 192
Young, R. · 114, 180, 190
Youniss, J. · 54, 57, 190, 200
Yousif, Y. H. · 34, 185
Zahn-Waxler, C. · 15, 194, 200
Zajonc, R. · 96, 176, 186, 200
Zanden, J. W. V. · 14, 200
Zapf, D. · 124, 200
Zášková, H. · 65, 70, 119, 126, 127, 168,
191, 192, 200
Zášková, P. · 192
Zeldin, R. S. · 38, 196

**PROSOCIÁLNÍ CHOVÁNÍ V KONTEXTU
DISPOZIČNÍCH ASPEKTŮ OSOBNOSTI**

Vydala Ostravská univerzita v Otravě, Filozofická fakulta jako spis č. 227/2010

Autor:	PhDr. Zdeněk Mlčák, Ph.D.
Technický redaktor:	PhDr. Irena Mlčáková
Tisk:	REPRONIS, s.r.o., Ostrava
Vydání:	první, 2010
Počet stran:	237
Náklad:	200 výtisků

ISBN 978-80-7368-857-8